

თვე	პან.	ოქტ.	პან.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი — ერთი შაურა

ივერი

გაზეთის დასავლეთით და კერძო განცხადებებთან დასაბუთად უნდა მივმართოთ: თვითონ რედაქციის ფრინდლის ქუჩა, მასტიკის ქუჩის მხარე. წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების განცხადებებისათვის: ანაბროს 35 ნაკვეთი, ან სანდოს ქუჩაზე.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპიტი.

1877—1889 სახელმწიფო და სალიტერატურული გაზეთი 1877—1889

კვირას, 23 აპრილს, კალოუბნის ეკლესიაში, დილის 12 საათზე, გარდასცემის იქმნება პანაშენი გარის ოქონის ეკლესიის მღვდლის განსვენების მისივე სასახლეში მოსახსენებლად და უმოკრძალოდ სთხოვენ მანობელთა, მცნობთა და პატივის-მცემელთა მისთა დასწრებულ მოხსენებულს პანაშენი.

რედაქციისათვის

მოგაგონებთ ჩვენი ხელის-მომწერთ, სოფლის მასწავლებელთა გარდა, რომ ვისაც მხოლოდ სუთი მანათი აქვს წარმოდგენილი გაზეთის ფასად, დანარჩენიც გამოვუხატონ პირველ მისამდე. ვინც ამ დრომდე არ გამოვუხატის დანარჩენს ფულს, გაზეთის გზავნა მოესპობა პირველ მიისილამ.

ტფილისი, 22 აპრილი

ამის წინადა იმაზე ვფარვარავლობდით, რომ სოფლებს რიგიანი გუთ-შემატყვივარი მოხელეები არა ჰქვავთ, რის გამოც გლეხ-კაცობის უვეფია საქმე უგუდმართად მიდის. ჩვენ ვამბობდით, რომ დღეს, სხვადასხვა მიზეზის გამო, გლეხ-კაცობას კიდევ რომ ჰსურდეს, ძალიან უჭირს რიგიათა და სინიდი-სიერის კაცების არჩევა მოხელეებად. სხვათა შორის ის მიზეზიც ვუჩვენებთ, რომ ერთს ან რამდენსაძე გაიძევა და ქვეყნის-ჭამია კაცს შეუძლია მთელის სოფლის საქმე თავის სურვილისამებრ ატრიადლოს და სოფლის მოხელეობა თავისს სასიამოვნოდ კაცებს ჩაუგდოს ხელ-

ში. ამ მიზეზის მოსახსნობლად, თუ შესამცირებლად ჩვენ ვამბობდით, რომ კარგი იქნება სოფელმა განათლებული კაცი აირჩიოს მოხელედ, მაგალითად, მამასხლისად, და ადმინისტრაციამ ხელი მოემართოს ამ კეთილს საქმესა. რასაკვირველია, გლეხ-კაცობის მოკეთე და მოსარჩელე ამ აზრს სრულიად დაეთანხმება, და ამიტომაც სიამოვნებით აფენიანთ იმ ამბავს, რომ სოფ. მარტყოფმა, დიდის ხნის დატანჯულმა უხერხო მოხელეებისაგან, მამასხლისად აირჩია ერთი ახალგაზრდა ნასწავლი კაცი. ეს ამბავი მეტად საყურადღებოა. სოფ. მარტყოფი დიდი ხანია, რაც უჩივის თავისს მოხელეებს, რომ დღემდე უკიდურესს ყოფაში ჩაგდეს გლეხობა. არც საზოგადო ფუფი იზარჯებოდა კანონიერად და სოფლისათვის სასარგებლოდ, ქურდობა, ავაზაკობა და მტაცებლობაც ვაგრცხვდა: სოფელი მოხელეების უვარგისობის გამო სრულიად დაიჩაგრნა და დაცვა, ხოლო რამდენსაძე კაცმა-კი ჯიბეც გაისქელა და ქონიც შეიმატაო. ბოლოს სოფელი მიხვდა, რომ პატრონად და მოძვლელოდ რიგიათი და ნასწავლი კაცი ეჭირებოდა და, რო-

ფელეტონი

დათვი

ერთ-მოქმედებანი კომედიის-სუმრობა. (გადმოქმედებულია) მოქმედნი პირნი:

ჩინებე წააღის ასული ფერანდისა, ახალგაზრდა ლამაზი ქვრივი, ადგილმამულის პატრონი. შავა ჯეჯანს ძე გვანტაშვილი, შუა ხნის კაცი, მამულის პატრონი. ვარდისხან, ფერანდის მსახური, ბებერი. სასტუმრო დაწესი ფერანდის სასახლეში სოფელად.

I ფერანდისა (მამე შეჰეშის, გასტურებით ჩასტყვის ფოტოგრაფიულს სურათს, თვალს აწამორკებს) და ვარდისხანს.

ვარდისხან. არ ვარგა, ქალბატონო, თქვენ ნუ მომიკვდით... ოღონდ თავს ინდნთ მაგით... გოგო და ბიჭი, ყველა ტყეში წავიდა სოკო და მარწყვის საკრებულად, ყველა სულდგული ხარობს, კატა რა არის, იმანაც კი იცის თავის ქვიფი და დასერიობს ბანზე, ბლარტებს იქერს. თქვენ-კი დამჯდარხართ მთელი ღლე ოთახში, თი-

გორც იყო, თავისი გაიტანა. დიდის ხნის დატანჯულმა სოფელმა კური არ ათხოვა სოფლის - ჭამიებს და გადასწევიტა მოხელედ სცადოს ნასწავლი კაცი: «თუ ემ ნასწავლი კაცი გვიშველის, თორემ ჩვენი საქმე ხელიდან წასულიაო, სულ ერთიანად დავიფუჭებთო», გაიძაბდა ხალხი არჩევანის დღეს. სოფელი იმდენად შეუჩუბებული და დაჩაგრული ყოფილა ზოგ ძველ მოხელეებისაგან, რომ ახალის რიგიათის მამასხლისისათვის ჯამაგირიც-კი გაიშეტა. დღემდე კი მარტყოფი მამასხლისებს ჯამაგირს არ აძლევდა, მაგრამ მამასხლისობის მსურველი ყოველთვის ბევრი იყო და სამამასხლისო კანდიდატი, ვინ იცის, რას არ სჩადიოდა ხოლმე, ოღონდ სოფლის პატრონობა და მეთაურობა ხელთ ეგდა.

სასურველი და სანატრელია, რომ სხვა სოფლებმაც ათხოვონ ურადღებამ მარტყოფის მაგალითს და ამ სოფლის თვალთ შეჭვდონ თავიანთს მდგომარეობას. მართალია, ნასწავლის კაცის მოხელედ მისწვევად ხარჯია საჭირო, მაგრამ იმასაც ნუ დაივიწყებენ, რომ რიგიათის მამასხლისის საჯამაგიროდ რამდენიმე ასი მანეთი დასაჭირდება, ხოლო უვარგისი და უჯამაგირო-კი რამდენისაძე ათასის მანეთის ვნებასა და ზარალს დაჰქმარებენ.

შენიშნულია, რომ ნასწავლი კაცი თითქმის სრულიად არ ჰქიდებს ხელს სოფლის მოხელეობას.

ში, არაფერია, რიგიათი პატიოსანი ხალხი რომ არ იყოს, თვრა მას-რა სულ საესეა თავადითა და ახანაურით... ზემო-ფენისში ჯარი სდგას, აფიცრებია ისეთი, რომ სულ ხობობივით ახატულ-ჩამობატული, თვალი ვერ მოგიმორებია! ლაგირში კიდევ ყოველ პარასკევს ბალია გაჩაღებული და სამხედრო მუსიკას ხომ თითქმის ყოველ ღლე გაქვს გრაალი... ევ, ქალბატონო! ცოღვა, მე ნუ მოგიკვდე, რომ თქვენისთანა ახალგაზრდა, ლამაზი, სწორეთ რძე და ღვინოს რომ იტყვიან, ისეთი ქალი არ დასტებს და არ გაინაროს... სილამაზე ხომ საუკუნოდ არავის შერჩება, წარმავალი! გაიფლის ერთი ათიოდ წელიწადი, მერე ეგება თითონაც მონდომით ყელ-მოღერებულ შველივით გავლა-გამოვლა, თავის მოწონება, მაგრამ გვიან-ლა იქნება!

ფერანდისა (გადგანაფის კილეათი). მეორედ არ ვაპირებო მაგაზე ლაპარაკი! ხომ იცი, რომ მას აქვთ, რაც ჩემი ნიკო მომიკვდა, სიცოცხლემ დაჰქარგა ჩემს თვალში ყოველივე ფასი... შენ გვინა, რომ ცოცხალი ვარ? შენ არ მომიკვდე, ჩემი სიცოცხლე სიცოცხლე აღარ იყოს... ფიცი მიფეცი ჩემს თავს, რომ სამარმდის არ გავინადო შავები და არ დავნახო თვლით ქვეყანას... გესმის? დაე იმისმა არღი-

ამის მიზეზი მხოლოდ ის არ არის, ვითომ იმას ძალ-დონე და სურვილი არ ჰქონდეს სოფლის გასაძლოვად, არამედ ისა, რომ გზაზე ელოდებენ სხვადასხვა დაბრკოლებას. თუ-კი ადმინისტრაცია და გლეხ-კაცობა ისურვებენ ნასწავლის კაცის მოწვევას სოფელში და თუ სოფელი ჯამაგირს გაიშეტებს, ბევრი განათლებული კაცი იყისრებს სოფლის მოხელეობას.

ს. ს.

ახალი ამბავი

წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების წევრთა ციკლო-შვილია წიგნი: «დელო-რაფია, თარგმნილი რუსულიდან გაბრიელ გელოვანისისაგან 1710 წელსა. მოსკოვში».

გამგობა საზოგადოებისა მადლობას უძღვინს შემომწირველს.

21 ამ თვისას ტფილისის ოლქის სასამართლოს სისხლის სამართლის განყოფილებას წარუდგინეს საქმე სერგი დანდუროვისა. ამ დანდუროვს ჰბრალდება, რომ 1873 წელს სხვა ავაზაკებთან ერთად გაიქცა მეტეხის ციხიდან, მას შემდეგ ამ ბოლო დრომდე მთავრობას ხელში არ ჩავარდია. გამოძიებამ დანდუროვის შესახებ შემდეგი აღმოაჩინა: როცა ხოსროვის საქმე ირჩეოდა, აღმოჩინდა, რომ დანდუროვი ხოსროვს მოუროვად ჰყავდა ერევანში და მერე დანდუროვს ავქალის ქუჩაზე სასტუმ-

მა მხანოს, თუ როგორ მიყვარდა მე იგი. დილ, ვიცი, შენთვის დაფარული როდია, რომ ის ხშირად უსამართლოდ მექცეოდა, სასტიკად... მალაატობდა კიდევ, მაგრამ მე სამარმდის იმისი ერთგული ვიქნები და დავუშტკიცებ, თუ რა საყვარული მკოდნია... იქ, საიკოს, ისევე პირნათლად შევხვდები, რა პირნათლადც ვიყავი იმის სიყვლილმდის...

ვარდისხან. მაგისთანა ლაპარაკის მაგიერ, მე და ჩემმა ღმერთმა, ბევრად მეჯობინებოდა, რომ ბაღში წასულიყავით, ქალბატონო, სასიყვაროდ ანა - და გეგანებინათ ლურჯას შეკაზმვა და წაბანებულიყავით სტუმრად მესობლებში... ჰო, ღმერთმა-ნი!

ფერანდისა. უი! (სტირის).

ვარდისხან. რაა, ქალბატონო, რა ამბავია! ჯვარი აქაურობას!

ფერანდისა. როგორ უყვარდა საწყალს ჩვენი ლურჯა! ყოველთვის იმას შეაკაზმეინებდა ხოლმე. რა უცხო ახოვანი ტანადობა, როცა მაგრად მოსწევდა საღავეს! ვახსოვს? ლურჯა, ჩემი ლურჯა! უბანე, დღეს მეტი ქერი აქამონ.

ვარდისხან. ბატონი ბძანდებით. (ისმის წარის ღოსიერა წარწენა).

ფერანდისა (შეკრთება შეშინუვლი).

რო «ნევალი» ჰქონია გამართული ამ ქმად დანდუროვი მეტეხის ციხეშია დამწყვედული.

წიგნი იუსტიციის მინისტრს საქიროდ დაუნახავს გააუქმოს ერთის სამოსამართლო ბოქაულის თანამდებობა ტფილისის ოლქის სასამართლოში. ამ ერთის ბოქაულის მაგიერ დანიშნება ორი მოხელე (судебные разсылные). თითოეულს წელიწადში სამასი მანეთი ჯამაგირი მიეცემა.

ამ თვის 21 ტფილისიდან ბათუმს წავიდა სომეხთ ეპისკოპოსი არისტაკესი, რომელმაც უნდა აქუროთხოს და საძირკველი დაუდვას ახალს სომხის ეკლესიას.

ტფილისში დღემე მიუღიათ, რომ აქ ჩამოვლენ სპარსეთის მინისტრები და რომ რუსის კონსული პეტროვი ამ თვის 22 წარსდგება შაჰის წინაშე თავრიზში.

ხვალ, 24 ამ თვისას, ტფილისის ოლქის სასამართლო მოისმენს და ვარჩევს პოლიციის მოხელედ ნაყოვის წინამძღვაროვის საქმეს, წინამძღვაროვს ჰბრალდება, რომ მკვლელები მიუზუნა თავისს ცოლს და კიდევ მოაკვლევინა. წინამძღვაროვს გარდა ამ საქმის გამო სამართალში მიცემულნი იქმნენ ეიუბ-სალა-ოღლი და არტემ ყაზაროვი, ხოლო ყაზაროვი უკვე გარდაცვლილა. ამ საქმის გამო მოწვეულია 22 მოწმე. თვით წინამძღვაროვს დაუბარებია თავისის მხრით 30 მოწმე.

ტფილისის პირველის გიმნაზიის ვინა ვაყო? ყოთხარი, რომ არავის ვინახულე-თქო...

ვარდისხან. ბატონი ბძანდებით... (გაღის).

ფერანდისა (მარტო, დასტყვის სურათს). აი ნახე, ჩემო ნიკო, თუ როგორ მკოდნია სიყვარულიცა და შენდობაც... ჩემი სიყვარული გაჰქრება ჩემთან ერთად, როცა მეც ვაჭკრები და მოისპობა ჩემს უბედურის გულის ძგრა (ჩამოსდის ტრეპი და თან იფინის). არც-კი გრცხვინა? მე საწყალს, შენს ერთგულ ცოლს დამიკეტია თავი კლიტე-ბოქლომით და სამარმდის შენი ერთგული ვიქნები და შენ-კი—არც-კი გრცხვინა, შე გლახე, შენა—მალაატობდი ხოლმე, ამეშობობდი, მთელის კვირაობით მტოვებდი მარტოკას...

ვარდისხან (შეშობდას, აღშოთხებთ). ქალბატონო, იქ ვილაც ვკითხულობსთ, თქვენი ნახეა ჰსურს... ფერანდისა. ხომ უთხარი მერე, რომ მას დღეს აქვთ, რა მომიკვდა ქმარი, არავის ვინახულობ-თქო?

ვარდისხან. ეუთხარი, მაგრამ ვინ გავგონა! ძალიან საქირო საქმე მაქვსო.

ფერანდისა. არ ვინახულობ-მეთქი! ვარდისხან. ეუთხარი, შე დალოცვილო, მაგრამ... ვილაც ქაჯია, დალახვროს ღმერთმა... ილანდობა და

დირექტორი აცხადებს, რომ პირველ კლასში მისაბარებელმა ყმაწვილებმა თხოვნა უნდა შეიტანონ 25 მაისამდე, ეგზემენები საკონკურსო იქნება და დანიშნულია 30-31 მაისისათვის, ვისაც სხვა კლასებში უნდა შესვლა, თხოვნა უნდა წარუდგინონ ამ ზაფხულში. ეგზემენები დანიშნულია აგვისტოს დამლევისათვის, მომავლის სამოსწავლო წლიდან ხელახლად გაიხსნება მეექვსე პარალელური კლასი, რომელიც წარსულს წელს გაუქმეს. სამაგიეროდ გაუქმებულ იქნება პირველი პარალელური კლასი. ამიტომ პირველ კლასში მხოლოდ იმას მიიღებენ, ვინც საუკეთესოდ დაიჭირა ეგზემენებს. ვისაც ამ პირველს გასაუქმებელს კლასში ცუდად უსწავლია, იმას სრულიად დაითხოვენ.

წარწან ტფილისის გუბერნატორმა წარუდგინა მთავარ-მართებელს ახრი, რომ საციციანოს მთა სანგომჭიფო წახინამ აიღოს და განავოს თითონაო. წარწანე მთავარ-მართებლის კანცელარიაში შეტყობინა გუბერნატორს, რომ სანგომჭიფო ქონებას მინისტრიც თანახმაა თქვენის ახრისაო; მაგრამ მგ მთის მისაღებად საჭიროა თანხმობა ყველა მონაწილეთა, ხოლო თ. თომა ციციშვილი თანახმა არ არის, რომ ეგ მთა წახინამს გადაეცესო. თქვენს რჩევას, კერძო მნიშვნელობის გარდა, სანგომჭიფო მნიშვნელობაც აქვს, რაკი იქაური ტყე მოქმედობს მტკვრის წყლის მეტ-ნაკლებობაზე. წყლის მეტ-ნაკლებობა-კი ხალხის კეთილდღეობისათვის უმნიშვნელო არ არის. ამიტომ მგ მთას ყურადღება უნდა მიექცეს და დაცულ იქმნას მთავრობისაგანაო. ხოლო საჭიროა ეს საქმე პირველში განიხილოს ტყეთა-დამცველად დაწესებულმა კომისიამაო. ტყეთა-დამცველად დაწესებულმა კომისიამ, როგორც ამბობს ერთი აქაური გაზეთი, განიხილა ეს საგანი და გადასწყვიტა, რომ ვაჭვანოს ცი-

ციანთ მთაში ტყეთა რევიზორ-ინსპექტორი მიაკოვსკი, რომელიც უნდა ადგილობრივ ვასინჯოს ეს ტყე, ჰნახოს, როგორ ხმარობენ დღევანდელი პატრონები, და იგარაუდოს, ასეთი ხმარება ხომ არ უშლის ტყეს ბუნებურს ზრდასა და ეს გარემოება როგორ მოქმედობს მტკვრის წყლის რაოდენობაზედ.

გოგია: ამ აპრილის 16-ს, კვირა საღამოს, რომ გორის რკინის გზის სადგური დაგენანათ, გაგაოცებდათ სიმრავლე ხალხისა, რომელსაც მჭიდროდ დაეჭირა მთელი არე-მარე სადგურისა!.. აქ თქვენ ნახავდით ყველის წოდებისა და ყოველ ნაირ წლოვანების წარმომადგენელთ!.. იყენენ აქ ქართველები: მართლ-მადიდებლნი და კათოლიკენი, იყენენ ბლომად სომხები, რუსები, ბერძენები და, ასე გასინჯეთ, თათრებიც-კი... მრავალი მოსწავლე ახალგაზრდობა აქრულდება მთელს ამ საზოგადოებას. ხალხი იდგა ჩუმად და დალონებულის სახით გაიქტირებოდა ტფილისის გზისკენ, საითკენაც რამდენსამე წამს შემდეგ უნდა გამოჩენილიყო მატარებელი. გამოჩნდა თუ არა მატარებელი, ხალხი შეიძრა, რამდენიმე ნაბიჯი გადასდგა წინ და მიაწვა იმ ადგილს, სადაც მატარებელი ჩერდება ხოლმე... საზოგადოებაში გაისმა ტირილი, მოისმა ხმა-მალლად ქვითინი... მალღიერი მრეელი, მეგობარნი და ნაცნობნი დასტროდნენ თავიანთ საყვარელ მოძღვარს, ახლად გარდაცვლებულს მამა მიხვილ ნასყიდაშვილს, რომლის გვაში მატარებელია მოასვენა ცხლა. მაგრამ ეს რა ხმა გაისმა გულის შეშფარაზე?! ვინ იქნება ამ ხმის პატრონი, ამ წვა და დაგვის მომკვნი, თუ არ მოამაგე დედა! ხალხი გაიყო ორად და შუაში დარჩენილს გზაზედ გამოჩნდა ხან-შემლილი, გაწწილ ქალარ თმიანი მოხუცი დედაკაცი — უბედური დედა განსვენებულისა!.. ღმერთმა თქვენს მტერსაც ნუ გამოაცდენინოს,

ჩემო ძვირფასო, ის ვაება და მწუხარება, რომელიც დატრიალდა ჩვენს თვალწინ, როცა მატარებლის ოთახიდგან სადგურის მოედანზედ გადმოიტანეს კუბო!..

პატარა ხანს შემდეგ ვაისმა შემოსილ სამღვდლოეგების გლოზა, დასძრეს კუბო და დაიძრა თვით საზოგადოება. ყველა ტიროდა, ყველას მწუხარება დასტყობოდა სახეზედ.. კემშარიტად, კიი კაცი უნდა ყოფილიყოს ის, რომლის გვაშს ამდენის ხალხის გულიდამ წამოსული მღვლარე ცრემლიც ეცემო!.. მართლაც-და ძნელად მოიპოვება მთელს ჩვენს მხარეში ისეთი პატრონანი, უნაგრო, მუყაითი და შეგნებული მოძღვარი, როგორიც იყო მამა მიხვილი!.. იყო დრო, როდესაც ჩვენს ერსაც ძმურად მხარში უდგა მისთვის თავდადებული სასულიერო წოდება, რომლის წარმომადგენლნი ხშირად აძლევდნენ ქვეყანას ქრისტიანულ სიყვარულის, თავდადებისა და მაღალ-ზნეობის დიდებულს მაგალითებს!.. იყო და ქვითა ვითარების შეუბრალებელმა ბორბალმა ისიც ზედ დაიხვია და თან გადაიტანა!.. მაგრამ ჩვენდა საბედნიეროდ, სულ მთლად-კი არ ამოფხვრილა გაველენა მისი აწმყოზედ. დღესაც გვყვანან ორიოდე სასულიერო კაცი, რომელნიც თავიანთ საქვეყნო მოღვაწეობით, ქრისტიანულის ყოფა-ცხოვრებით მაღლიან სხივებსა ჰფენენ ყოველ ქართველს, ვისაც-კი გული შესტკივა ქვეყნისათვის, რომელთაც-კი სული ეშმაკისთვის არ მიუყდნათ და გრძობა, გონება ამაო, წერიმალ რისთვისმე არ დაუზოგებიან. ესენი არიან ღირსი ულნი წარმომადგენლნი ძველის დიდებულის მღვდელ-მთავრობისა, ღირსნი გულითადის პატივისცემისა და მამაშვილურის სიყვარულისა. მათი კეთილი მოღვაწეობა, რასაკვირველია, უშედეგოდ არ რჩება. ამ გვარ მოღვაწედ ვკუთვნოდა განსვენებული მიხვილ ნასყიდაშვილი!.. მისი ქრისტიანული ყოფა-ცხოვრება, მამაშვილური

განწყობილება მრევლთან, მეგობრული, უნაგრო დამოკიდებულება თავის საზოგადოებრივ სამღვდლოეგთან, შეგნებული საზოგადო მოღვაწეობა და სხვა პირადი კაცური ღირსებლებანი თვალსაჩინო კაცად ჰხდიდნენ განსვენებულს და ყველას გულში ჰბადებდნენ მისადმი პატივისცემასა და სიყვარულს..

წართლი: დიდს ვაქირებაში ჩავარდა წრევანდელს გაზაფხულზედაც ქართლის ერთი დიდი ნაწილი, რომელიც მტკვრის მარცხენა მხარეზეა, გორიდან დაწყებული ქარელამდე. წელსაც ჩვეულებარ მოვარდა მდინარეები და ყოველ მხრივ შეიკრა გზები დიდ-წყლობის გამო. თითქმის იანერის დამლევით დღევანდლამდე გზები შეკრულია და ათასი ვაქირება რომ გვადგეს, ფეხს ვერსაით ვა ვადგამთ. აქამდე კიდევ სკრის პირდაპირი ხიდი იყო წინანდელ გზატკეცილისათვის. ესლა ეს გზატკეცილი თავ-მინებებულია და ხიდი ნელ-ნელა ისე დაძველდა უყურადღებობით, რომ სულ ჩაწვა და წყალში ჩავარდა. ლიახვის ხილია და ისიც ჩანგრეულია და ზედ სიარული აღარ შეიძლება. ამ სახით ქართლის ერთს ნაწილს ორ-სამ თთვეობით დიდ-წყლობას გზა შეკრული აქვს აღმოსავლეთისაკენაცა და სამხრეთისაკენაც. ჩრდილოეთით დიდი მთაა და ანვის რად უნდა იქით სიარული. დარჩა დასავლეთი. მაგრამ აქაც ფცის წყალია, რომელმაც აგრეთვე დიდი მოდიდება იცის. გამოდის, რომ გორიდან ცხინვალამდე, ცხინვალიდან ქარელამდე და ქარელიდან გორამდე სოფლები გაზაფხულზედ სწყდება ქვეყნიერობას, ვერსად ფეხს ვერ ადგამს და ხშირად ვერა ამბავიც-კი ვერ მიაღწევს ხოლმე ამ უბედროს!

წართლი: გორიდან ქარელამდე და ქარელიდან გორამდე სოფლები გაზაფხულზედ სწყდება ქვეყნიერობას, ვერსად ფეხს ვერ ადგამს და ხშირად ვერა ამბავიც-კი ვერ მიაღწევს ხოლმე ამ უბედროს!

წართლი: გორიდან ქარელამდე და ქარელიდან გორამდე სოფლები გაზაფხულზედ სწყდება ქვეყნიერობას, ვერსად ფეხს ვერ ადგამს და ხშირად ვერა ამბავიც-კი ვერ მიაღწევს ხოლმე ამ უბედროს!

წართლი: გორიდან ქარელამდე და ქარელიდან გორამდე სოფლები გაზაფხულზედ სწყდება ქვეყნიერობას, ვერსად ფეხს ვერ ადგამს და ხშირად ვერა ამბავიც-კი ვერ მიაღწევს ხოლმე ამ უბედროს!

ბული, რომ არე-მარე თან მოაქვს, იმისი გრიალი ორ-სამს ვერსეც იმისი მტკვარია-და, შეეჯდა და დადებულაო. ფცის წყალიც ვაინაოცისაო. ვარც ერთს ამ მდინარეზედ-კი ხიდი არ არის. რა ვასაკვირველია ამას შემდეგ, რომ ყოველ გაზაფხულს წყალ-დიდობამ ორი და სამი ადამიანი მაინც შეიწროს მსხვერპლად. ყოველ ამ უბედურების ასაცილებლად-კი საჭიროა ან სკრის ხიდი განახლდეს, ან არა-და, ქარელის პირდაპირ გაიდგას ხიდი ცხინვალის გზატკეცილის ბოლოს. ამ სამი-ოთხის წლის წინად 1885 წელს ტფილისის გუბერნატორად ნამყოფი გროსმანი იყო ამ ქართლის კუთხეში და დაპირდა მცხოვრებთ შემწობას ქარელის პირდაპირ ხიდის ვაკეთებისათვის, მაგრამ ჯერ-ჯერობით ამ საგანზე არა ისმის-რა. სასურველია, რომ დღეს მაინც მიექცეს ყურადღება ამ ფრიად საჭირო საქმეს.

სოფ. ქაჩხისა (გორის მახრაში): ამ აპრილს შემდეგ უბედურება მომხდარა: როდესაც ამ სოფლის მცხოვრებლის გლეხის ღვინაშვილის ცოლი კარზედ გამოსულა, თავისი სამი წლის ქალი ცეცხლპირას დაუტოვებია. დედა მალე აღარ შებრუნებულა. ბავშვი ცეცხლს უფრო მიახლოებია, ცეცხლში პერანგზედ მოჰკიდებია, პერანგიდან სხეულზედ გადასულა და, თუმცა ბავშვს ბევრი უწივილია, მაგრამ დროზედ ვერაინ მიხველება და ბავშვი სულ მთლად დაბუკულა.

სოფ. ხაშში. 15 ამ თთვისას ჩვენში ჩამოვიდა ახალი მახრის უფროსი, თავ. ლევან ჯანდიერი. ხალხი დიბის მოუთმენლობით ელოდა ახალს ადგანაც ბევრი სავალალო საიდლოლა საქმე ჰქონდა. მოსგლისათანავე ბ-ნმა უფროსმა შესაფერის სიტყვით მიმართა ხალხს და განუმარტა მიზეზი მისის აე კარგიანობისა. თავ. ჯანდიერმა ამასთანავე ისიც

შემოვარდა პირდაპირ სახლში... აგერაა მეორე ოთახში...

ფერადისა (განასწვებთ). კარგი, სთხოვე მობძანდეს... რა უზრდელეები რამ არიან! (გარდასასწვ გადას). რა ბრყვი ხალხია! ნეტა რა უნდათ ჩემგან? რატომ არ მომასვენებენ? (ასწვას). არა, ვატყობ, რომ მართლაც უნდა წავიდე მონასტერში... (ჩაფიჭვ-ღება). დიად, მონასტერში...

II

ფერადისა, ვარდისხანარ და გვრიტიანავილი.

გვრიტიანავილი (შემოდის, ვარდისხანარს). ტუტუტო, ბევრს ნუ ყბედობ... ქოფაკო! (არ დაინახავს ფერადისას, დარწუჯა). გთხოვთ მიცნობდეთ, ბატონო, აზნაური პატალევანის ძე გვრიტიანავილი ვახლავარ. უნდა შეგაწუხოთ ერთის მეტად მიმიე საქმის გამო...

ფერადისა (ხელს აჩ აძლევს). რა გნებავს?

გვრიტიანავილი. თქვენს განსვენებულს ქმარს, რომელსაც კარგად ვიცნობდი, დარჩა ჩემი ორის ვეჰილით ას ოცი თუმანი ვალი. რადგანაც ხვალ სარგებელი უნდა შეეიტანო ჩვენს საადგილ მამულა ბანკში, ამიტომ გთხოვთ, მოწყალეობა ბატონო, დღესვე გადამიხადოთ ფული.

ფერადისა. ას ოცი თუმანი... ნეტა რათ დაგესხნათ ჩემი ქმარი ფულს?

გვრიტიანავილი. მშვენიერი საყაენე ადგილი მიყიდვ: ახლა შიგ თქვენი მოწონებული პური და ქერი სთენსია!

ფერადისა (ასწავს, ვარდისხანარს). მართლა, არ დაგვიწყდეს, ვარდისხანარ, რომ დღეს მეტი ქერი აქაშიან ლურჯას. (გვრიტიანავილს) თუკი ჩემს ნიკოს ჰმართებია თქვენი ვალი, რა-ლა თქმა უნდა, გადავიხდი, მაგრამ უკაცრავად, დღეს არ მეგულება შინ მაგდენი ფული. ზეგ დაბრუნდება ქალაქიდან ჩემი მოურავი და მაშინვე გაახლებთ, რაც გვრებათ. ახლა-კი არ შემოძლია და ვერ აგისრულებთ სურვილს... მე რე ამასთანვე დღეს შესრულდა სწორედ შეიდი თთვე, რაც ქმარი მომიკვდა, და ისეთს გუნებაზე ვარ, რომ სრულებით არა მაქვს ან-გარიშის თავი.

გვრიტიანავილი. მეც ისეთს გუნებაზე ვახლავარ, რომ, თუ ხვალვე არ შეიტანე სარგებელი, დავიღუპები ძირიან-ფესვიანად: მამულს გამიყიდინა!

ფერადისა. აკი მოგახსენეთ, ზეგ მიიღებთ - მეთქი თქვენს ფულს.

გვრიტიანავილი. ზეგ-კი არა, დღეს მივირს ფული.

ფერადისა. უკაცრავად, დღეს არ შემოძლია, ვერ გადავიხდი ვალს.

გვრიტიანავილი. მეც არ შემოძლია, ვერ მოგიცდით ზეგამდის.

ფერადისა. რა გქნა ახლა, თუკი არა მაქვს ამ წუთში?

გვრიტიანავილი. აბა მაშ ვერ გადამიხდით ვალს?

ფერადისა. ვერა.

გვრიტიანავილი. ჰმ... ეს თქვენი უკანასკნელი სიტყვა ვახლავს?

ფერადისა. დიად, უკანასკნელი.

გვრიტიანავილი. უკანასკნელი? გადაწყვეტილს ბძანებთ?

ფერადისა. გადაწყვეტილს მოგახსენებთ.

გვრიტიანავილი. ძალიან მაღლო-ბელი ვარ, მეტი რომ აღარ შეიძლება, ისეთი! (იწყებს მაღლა მსრბეს). კიდევ იმას მეუბნებიან, რატომ გულმშვიდი არა ხარო! აი წელიან შემომხვდა გზაზე ჩვენისაქაული და მეკითხება: „რათა ხარო, პატა, ყოველთვის ასე გულ-შწყარალი?“ აბა ერთი მიძანეთ ღვთის გულისთვის, რომ არ გავსწყრე, მა რა ჯანაბა გქნა? მოდი დანუ ვასწყრები, თქვენი ქირიმიე! ფული მექირება ისე, რომ თავი დასაკლავად არ მეზოგება, გულში დილას, ირაქრავა თუ არა, გამოვსწვი შინიდან, შემოვიარე ყველა, ვისაც-კი ჩემი ფული ჰმართებს, და იმ მამა-ოხერს ერთს მაინც მოეცა თავისი ვალი! გავწვალდი ძალიდგით, ლამე გავათიე — ღმერთმა დააქციოს იმისი ოჯახი! — ვილაკ კარავტას დუქანში, ბოსლის გვერდით, მთელი ღამე ვირის ყრო.

ფერადისა. ვარდისხანარ, ვინა და ვინა ვინა? მოდი დანუ ვასწყრები, თქვენი ქირიმიე! ფული მექირება ისე, რომ თავი დასაკლავად არ მეზოგება, გულში დილას, ირაქრავა თუ არა, გამოვსწვი შინიდან, შემოვიარე ყველა, ვისაც-კი ჩემი ფული ჰმართებს, და იმ მამა-ოხერს ერთს მაინც მოეცა თავისი ვალი! გავწვალდი ძალიდგით, ლამე გავათიე — ღმერთმა დააქციოს იმისი ოჯახი! — ვილაკ კარავტას დუქანში, ბოსლის გვერდით, მთელი ღამე ვირის ყრო.

ფერადისა. ვარდისხანარ, ვინა და ვინა ვინა? მოდი დანუ ვასწყრები, თქვენი ქირიმიე! ფული მექირება ისე, რომ თავი დასაკლავად არ მეზოგება, გულში დილას, ირაქრავა თუ არა, გამოვსწვი შინიდან, შემოვიარე ყველა, ვისაც-კი ჩემი ფული ჰმართებს, და იმ მამა-ოხერს ერთს მაინც მოეცა თავისი ვალი! გავწვალდი ძალიდგით, ლამე გავათიე — ღმერთმა დააქციოს იმისი ოჯახი! — ვილაკ კარავტას დუქანში, ბოსლის გვერდით, მთელი ღამე ვირის ყრო.

ყინმა არ მომასვენა, ერთი ცვარი არ დამიძინია... ბოლოს, შენ ხარ ჩემი ბატონი, მოვაწიე, როგორც იქნა, აქ, ჩემის სახლიდან ორმოცის ვერსის მანძილზედ, ესთქვი, იმედია, აქ მაინც ავიღებ-მეთქი ფულს, და ახლა იმას მეუბნებიან, რომ, უკაცრავად, სამაგისო გუნებაზე არა ვართო! მოდი და თუ ვასწყრები, თქვენი ქირიმიე!

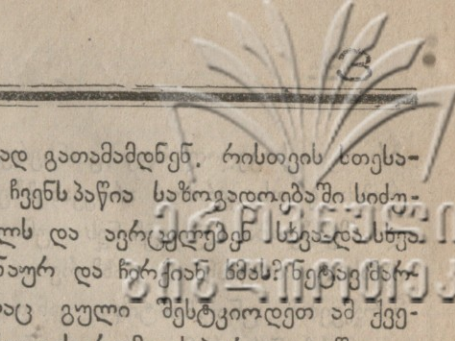
ფერადისა. მეონია, ცხადად გითხარით: მოურავი დაბრუნდება-მეთქი ქალაქიდან და მაშინ მოგართმევთ.

გვრიტი. მე თქვენს მოურავს როდი ვხვდებივარ, თქვენთან ვინაგლით. ნურას უკაცრავად ამ სიტყვისათვის, ჯანაბამდის გზა ჰქონია ის ვილაკ თქვენი მოურავია!

ფერადისა. მოწყალეობა ხელმწიფე, უმორჩილებსად გთხოვთ თავი დაანებოთ მაგ გვარ წინ-დაუხედავს ლაპარაკს, მე არ ვჩვეულებარ მაგისთანა ლაპარაკის - კილოს. აღარ მსურს მოგისმინოთ. (გადის საჩაჩაღად).

გვრიტი. (მარტო). არა, ერთი ვერ ჰხედავთ! გუნებაზე არა ვარო! შეიდი თთვეაო, რაც ქმარი მომიკვდა! ერთი ის მიძანეთ, უნდა შევიტანო ხვალ, თუ არა, ის ოხერი სარგებელი? გვიითხებით, ბატონო, უნდა ვიციეცილი, სანამ არ გადამიხდის... დედა, დედა, რა გულზე ვარ დღეს, შენი ქირიმიე, რა გულზე: ცოცხლად გადავკლაპავ ადამიანს! ისე

ხართ და კიდევ რაღაც სხვა ფოკუსი... მოურავი წავიდარა სადღაც, ვშმაქმა იცის იმისი თვი და ტანი... მაგრამ მე რა გქნა, ერთი მიძანეთ? ჰერში აფერინდე და გავექვე ბანკში შესატანს სარგებელს, თუ დავქანდე და თავი კლდეს ეახლო, ვერ გამოგია, ღმერთმანი! მივედი კალმახაძესთან, — შინ არ ბძანდებოა, კვიციანავილი დამემალა, ცერაძე ისე შემომელანძლა, რომ სამტროდ გადამევიდა და, ცოტა დამაკლდა, კინაღამ ფანჯრიდან გადავადდე ძირს, გვიჯახბაძეს მუტელი ასტყედა, არ ააყენოს გამჩენმა! ეს კიდევ — გუნებაზე არა ვარო! ყველა ისე გაწუწუებულია, რომ, შენც არ მომიკვდე, ერთიც არ ჰვიქრობს ფულის გადახდას. სულ-კი იმის ბრალია, რომ მეტის-მეტად გულრბილად ვექვეცი მევალს, დამიჯახნეს გლახა დედაბერიით... მართლა, რომ გლახაკი ვარ, ერთი რადაც უბედროული და ლაჩარი... არც მეტის-მეტი თავაზი ვარგებულა! აბა აწ დამაკლეთ! მე თქვენ ვიჩვენებთ თვალის სერის... დაგფთვებთ ანგელოზებს, თუ კაცი ვარ!.. ღმერთო მოკალბო, როგორ ამიგდეს სამასხაროდ! დავრჩები აქ და ფეხს არ მოვიციეცილი, სანამ არ გადამიხდის... დედა, დედა, რა გულზე ვარ დღეს, შენი ქირიმიე, რა გულზე: ცოცხლად გადავკლაპავ ადამიანს! ისე

აუხსნა ხალხს, რომ ქურდობა-ავაზაკობის მოსახლოებლად კარგი იქნება შემოვიღოთ ის წესი, რომელიც სხვა მკრებში უკვე ჰქონდათ აღმართვი, ე. ი. თუ დაიკარგა რამე სოფელში, ან დაეწვა ვისმე რამე და დაზარალებული ადამიანი, მაშინ მთელმა სოფელმა ჰქონდეს ვალდებულება დაეხმოს დაზარალებულს. ეს წინადადება მასხარის უფროსისა ხალხმა ერთ-ნამდ მოიწონა და განაჩინა დადგინეს ამაზედ.

ერთი კიდევ ძალიან კარგი ახალი ამბავი მოგვითხროს ახალმა უფროსმა. მოგვხსენებთ, რა დიდს წვალადავანი არის მთელი იერის-ხეობა უხილოდობის გამო. ეხლა მთავრობასაც მიუქცევია ყურადღება ჩვენის ვაჭირებულ მდგომარეობისთვის და გადაუწყვეტინა ვაკეთოს ხიდი ხაშისა და სართიქალას შუა, სადაც მოხერხდება, თავი დასაღწიოს ვაჭირებულმა ეს ხალხს და ახასთან ისიც დაუშავა, რომ მთავრობას არ შეუძლიან მართლ საკუთარის ხარჯით ვაკეთოს ხიდი, და ამიტომ მე მომანდეს შევიტყო რამდენს დაეხმარებოთ მთავრობას ხიდის ვაკეთებაში. ს. ხაშისა შეაწია ორასი თუმანი ფულად და მუშა-ხელი. ყარაბუღაის მებატონემ, კიკო ჩოლოყაშვილმა, შეაწია ასი თუმანი ფულად და ყველაფერი მასალა, რაც იმის მამულში მოიძებნება ხიდის აშენების გამოსადგად. სხვებმაც ზოგმა თითო თუმანი შესწირა, ზოგმა ხუთი მანეთი და ზოგმაც სამი, ამაზედ ნაკლები აღარ, ამაზედაც დავადგინეთ განაჩენი და ამას შემდეგ ახალი მოხელეები ამოიჩინეს.

სიღნაღი: „Тифлисский Листок“-ის მე-84 №-ში მოხსენებული განცხადებით, რომ ვითომც 8 ყაჩაღი, ყარაიაზიდგან განდევნილი, ამ ჟამად სიღნაღის მაზრაში იმყოფებიან და თავზარსა სცემენ აქაურობას, ყარაიაზიდგან არც ერთი ყაჩაღი არც გზილებათ, არც განლაგებთ ამ ჟამად აქ. მართალია. ამას წინადადება ვაჭარების მაზრიდან განდევნილი ორი ავაზაკი,

გამაბორატეს, რომ სუყველა ძარღვი და საღასარი მიკანკალებს და სული მფრთვება... ოპ, ღმერთო ჩემო, გულიც-კი მფრთვა (ჭყვიანის) ბიჭო!

გვრდისხანარ (შემადის). რა გინდათ?
გვრდის წყალი მომიტანე! (განდისხანარს). არა, როგორ მოგწონსთ ასეთი ტკუა! კაცს ფული მეტირება ისე, რომ თავი დასაკლავად არ მეზოგვება, საცა თავი უნდა დავიწყო, და ის კი არ იხდის იმეტირება, რომ გუნებზე ვერა ვარო... ეხლა არ მეანგარიშებია... სწორედ რომ დედაკაცის ტკუა და მოსაზრებაა, ჩემს მზეს ფიცავ! მითომაც მძულს და მძულდა ყოველთვის დედაკაცთან ლაპარაკი, ქაჯი რომ შემხვდეს, ის მიჩვენებდა დედაკაცთან ლაპარაკს. დედა, დედა, რა გულზე ვარ, რა გულზე... სულ ჯიანჭველი მივლის ტანში, ისე გამაგულისა იმ პრანჭია ქვირება! თვალის დასანახად მეზარება ის რაღაც ტურფა და კეკლუნი ქვნილებათ. შორიდანვე დაინახავ თუ არა ქალს, გავჯავრებისაგან სულ კლანჭვად მომიარს კუნთებში... აი, დაღონებოს ღმერთმა იმისი სახსენებელი!...
გვრდისხანარ (შემადის და მათგან) დასადავანად, ქალბატონი შეუძლოდ განლაგებთ და არავის იღებს სტუმრად.

მაგრამ იმავე დღეს შირაქის ბოქაული გამოუდგა მათ, ერთი მიძიდ დაჭრა და შეიპყრო და მეორე საღაცა ვადეკარგა. დაჭრილი ორ დღეს უკან მოკვდა ამ ხუთის დღის წინ ყაზახის მხრიდან გამოჩნდნენ კიდევ 8 ავაზაკი, ალანის პირს გაიბრინეს 15 ვერსი, წამოეწია ელღარის მამასახლისი და კუდათ ქვა ასროლინა: ყაჩაღები ზაქათალისკენ გარეკა. თვით მამასახლისი დაჭრილია. სხვაფრთვში დედაა.

ქადაგე: ამ თვის 18-ს, ნაშუალამეის ორს საათზე, ერთს საცოდავეს ებრაელ დანიელ-ხამამ მესამედილს შეუტყვიდნენ სიღნაღში, ციხის უბანში, ოთხი ვიღაც ავაზაკი, თითონ მოპკლეს, მოხუცი მისი დედა ორივე მაჯაში დასჭრეს და რაც ფული ზედ ჰქონდა—201 მანეთი, ის-კი არ წაუღიათ. მოგახსენებენ, ორმოცდაათ თუმანადის ღირებული ნივთი გაუტანიათ. ექვი ერთი აქაურ საღანახანზედ აქეთ, რომელიც პოლიციამ შეიპყრო კიდევ. ენახათ, გამოძიებელი რას იწებებს.

ქადაგე: ვანჯისა და ჩვენს საზღვარზე კალია გამოჩენილია. შენი მტერი, ჩვენს მხარეს დღე დადგება, თუ ელიზავეტაპოლის აღმინისტრაციის გულგრილია იქნება, როგორც დღეს არის. ჩვენს მაზრაში უკვე დაიწყეს კალიის ქვება.

მეცდომის განხორცება: გუშინდელს ფედეტანში „აი ისტორია“ შექმნილია შექმნილია განხორცება: მეოთხე სვეტის ბოლოდან შეათე სტრატეგიაში სწავრა დასასრულს, უნდა იყოს დასაწყისს.

დაბაღ სოფელი

(შაწერილი ამბები)
 მ. სიღნაღი, 19 აპრილი. როგორც მოგვხსენებთ, ამ თვის 15-ს

გვრდის დიკარგე იქით! (განდისხანარს). შეუძლოდ განლაგებთ და არავის იღებს სტუმრად! არაფერი საჭიროა, თუ არ მიძიდება... დავრჩები აქ და ვიქნები, სანამ არ მომცემ ჩემს ფულს... ერთს კვირას იქნები შეუძლოდ, მეც ერთს კვირას დავრჩები, შენ ერთს წელიწადს—მეც ერთს წელიწადს... მე ჩემსას ვადეკარგავ, ბატონო, ფიქრი ნუ გაქვს! შენც არ მომიკვდე, მე ვერ მომიღობა გული შენის შავებითა და აპრუფულის ტუნებით... ვიცე, რა შეილიც ბრძანდება მაგისტანა ტუნებით! (უყვიანს ბაქს ფანჯანს). ბიჭო, ეფრემ, მოხადე ცნებებს უნაგირი! აქედამ მალე ევლარ წავალთ, აქ ვიჩვებთ! უთხარი იქ, რომ აქამონ და მოუარონ ცხენებს! რაა ის, შე წუწკო, შენა, საღ მიგიბამს ხურჯინი! (ავაჯრებს) არაფერი... მე შენ გიჩვენებ არაფერი! (მოდება ფანჯანს). რა საბადგლობა... სიტყუშველებელი, ფულს არავინ იძლევა, წუხელის სულ არ მძინებია და აქ კიდევ ეს მგლოვიარე პრანჭია და იმისი უქვიჯო გუნებზე ყოფნა... თავი მტკიცე, ჩემს მზეს ფიცავ... ეგება ღმერთმა მარგოს ცოტათი... მოდი, დაელიო... (ჭყვიანის), ვი, ვინა ხარ მანდ!

გვრდისხანარ (შემადის). რა გნებავთ?
გვრდის ღმერთო მომიტანე! (განდისხანარს) დასადავანად, ქალბატონი შეუძლოდ განლაგებთ და არავის იღებს სტუმრად.
გვრდის ღმერთო მომიტანე! (განდისხანარს) დასადავანად, ქალბატონი შეუძლოდ განლაგებთ და არავის იღებს სტუმრად.

განლაღი გამართული, სასარგებლოდ „წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოებისა“, ბალი, ხოლო 16-ს წარმოადგინეს რუსულად კომედი „Лакомый кусочек“, ქართულად „მე მინდა კნისა გავხვე“. ბალმაც და წარმოადგინა, ზოგიერთ უსაქმო, მაწანწალა, უგვარატომო გეგმა საწუმაროდ, ჩაიარეს მშვენიერად: მაზრიდან დიდ-ძალი ხალხი თავდა-აზნაურობა მოაწყდა იმ დღეებში სიღნაღს და დიდი მხიარულებაც განლაღი ბალში: ხალხი დანიშნა დილის ხუთ საათზე! მუხაკა მოწვეული განლაღი თუქუმში დიდგან. რასაკვირვებია, ზურნაც განლაღი: აბა უდუღუკ-სალამურ-დოლოთ რა ლაზნათი აქვს ლეკურს?!. ბალისთვის ბ-ნმაკ. ბ. ბალშივლი, ინსპექტორმა აქათავით: ო. ნ. აღექსი - მესხივისას და კ. ნ. ს. ანდრონიკაშვილისას ზემო სართულში ხუთი ოთახი. ერთ-ერთ ოთახში განლაღი გამართული მშვენიერი და კეკლუკი ბუფეტი. დახლილრებულ განლაღენ კ. ნ. ე. დ. ვანჯისა, ბ-ნი აღექსი - მესხივილი, კ. ნ. ე. ს. ანდრონიკაშვილისა. მოგახსენებენ, რომ, ხორავს ვარა, ბუფეტსადგან, ბალიდგან და წარმოადგინი დგან დარჩებთ წმინდა შემოსავალი არა ნაკლებ 200 მან. სიღნაღისთვის ესეც ბევრია, რადგანაც აქ არა იზოგება-რა და თითქმის სუყველაფერი, რაც განლაღი საქირა ბუფეტისთვის და ბალისთვის, ან ქალაქიდგან, ან თუქუმში დიდგან დაბარებულ იქნა და, ცოტა არ იყოს, ეს გავაზენ-გამოგაზენა ძირად დაჯდა. აქ ხომ უნდაჯდოდ არა იზოგება-რა. მოგახსენებენ, რომ დამსწრენი ბალისა და წარმოადგენისა ძლიერი მადლიერნი დარჩნენ. უქვევლია, მოთავენი ქ. ბ. ნ. აღექსი-მესხივისა და კ. ნ. ს. ანდრონიკაშვილისა ამ მოკლე ხანში წარმოუდგენენ ანგარიშს საზოგადოებას ამ ბალისა და წარმოადგენის შემოსავალ-გასახლისას.
 ვერ წარმოადგენთ, როგორ ენენ-

სასან გაღის). უპ! (დაჯდება და ათვალ-ნახავს დაიჭრეს თვის თავს). კი შენს ცხვირს მოუვა, პაატა, კი სახანავი შენ იყო! სულ ერთიანად ვამტყვიანებელი, წაღები ტადანში მოსერილი, პირ-დაუბანელი, თავდა-უვარცხნელი, ჩონაზე თივა მაყრია... ვაითუ ყაჩაღი ევგონე იმ საბატარძლო ქვრივს! (ამოქანავს) ცოტა არ იყოს, უზრდელობა-კია, რომ ასე მორთულ-მოკაშვული ეწვიო კაცი სხვას, მაგრამ არაფერი უშავს... სტუმრად ხომ არ მოვსულვარ: ვალის მისაღებად მისვლა და მორთვა არ ვამიგონია!...
განდისხანარ (შემადის და მათგან) მესხივილი, შენს-მეტად თამადა იქვეით, ბატონო...
გვრდის (ავაჯრებით) რაო?
განდისხანარ. მე... მე არაფერი... მე ოღონდ ისე...
გვრდის. ვის უბედავ მაგას?! ხმა, კრინტი-მეთქი!
განდისხანარ (იქით). ე რა ქაჯი ვადგევიდა, ღმერთო ჩემო! რა ეშმაკმა მოათრია... (განდის).
გვრდის. აპ, რა გულზე ვარ! ისეთ გულზე ვარ, რომ, მგონია, ეწმას ვადეკალავდი ცოცხლად... გულიც-კი მიღონდება... (ჭყვიანის) ბიჭო!

III
გვრდის მშვიდი და ფერადის ქვრივი.
ფერადისა (შემადის მოგახსენებთ თავი

ლებათ ამისა ანა ქალაქი, როგორც სიღნაღი, საქველმოქედო საქმისთვის რისამე რიგინის გამართვა: განლაღი აქ კაცი, რომელიც არას ზოგვენ, როგორც ყოველი კეთილი საქმე ჩავალთ, ყველას და ყველაფერს კული გამოაბან და მოსცხონ ჩირქი. დაზადებელი, რა ოინები არ ჩაიღინეს, რომ ბალსა და წარმოადგენებს, რაც-კი შეიძლება, ცოტა ხალხი დასწრებოდ. რა ქორები არ ვადგეცვლეს! იმ საზიზარ ქორს ვარა, რომელიც მოხსენებული განლაღი ამას წინაღ „იეგრაში“, ამ ენა-მრუშებმა დაარწმუნეს ზოგიერთი აქაური სომეხი მოქალაქენი, ვითომც არც მათ, არც მათ ცოლ-შვილს არ შეუშვებენ არც ბალში, არც წარმოადგენაზედ, და თუ შეუშვებენ მათ ქალებს, ცალკე ოთახში დააწყევლენ და არ განდიან ღირს მუსიკის სმენისას!! ეს ხრიკი გამოადგათ და ზოგიერთმა მოქალაქეებმა, თავ-თხელობის გამო, დაიჯერეს ეს და ბევრი მომზადებული, მოკაშვული საბალოდ ქალიშვილები შინიღან არ გამოუშვეს... ეს არ იკმარეს და აი კიდევ რა მოაქორეს: „ბ-ნ საბინის რუსეთიდან რომ მონაზნები მოწყავსო წმ. ნინოს მონასტერში, იმათ სასარგებლოდ ჰმართავენ ქართველები ამ ბალს და წარმოადგენასა და ჩვენ, სომხებმა, ხელი რათ უნდა მოეუზართოთ ამამ ქართველებსაო“. ამ ქორსაც აყვენ: ათიოდე ბილეთი უყვედაუნრუნეს ბილეთების გამოდგელო. ნუ იფიქრებთ, რომ სუყველა აქაური მოქალაქეები თანაუგრძობენ ამ გვარ გვამთ, არა! ბევრმა მათგანმა დიდი შემწეობა და თანაგრძობა აღმოუჩინა ბალსა და წარმოადგენის მოთავეთ. ვისის წყალობითაც ვრცელდება ეს ხმები, ვის განსახარებლად და სასიამოვნოდ სჩადინ ამ გვარ ჩირქიანს საქმეს ეს ენა-მრუშნი და სულ-გლახაკნი, ყველამ კარგად ვიცით. ეს ტაკი-მანანანი, ეს ყურ-მოჭრილი ყვანი აქაურ ქორიკაობისა და დაბეზღების მამა-მთავრებისა ამ ბოლოს დროს

დასწადი). მოწყალო ბატონო, ჩემს მარტობაში, კი ხანია ვადგეჩვი ადამიანის ხმას და ვერ ამიძანია ყვირილი. გთხოვთ და გვედარებით, ერთი მომასვენეთ, ნუ ამაშფოთებთ!
გვრდის. ვადამინადეთ ჩემი ფული და წავალ.
ფერადისა. ქართულად მოგახსენეთ, რომ ახლა არა მაქვს-მეთქი ხელად ფული, მადროეთ ზეგამდის.
გვრდის. მეც ქართულად მოგახსენებთ, ჩემო ბატონო, რომ ფული ზეგ-კი არა, დღეს მიჭირს-მეთქი. თუ დღესვე არ ვადამინადეთ ვალი, ხელმეტი აღარაფერი დამჩინია, თავი უნდა დავიწყო...
ფერადისა. რა ვქნა, თუკი არა მაქვს? აზირებუღია, თქვენმა შვემ!
გვრდის. მაშ ახლავე არ იძლევი ფულს? არა?
ფერადისა. არ შემიძლია...
გვრდის. რახან ვაგრე, მეც აქ ვიჩვებ და, სანამ ჩემსას არ ავიღებ, ფესაც არ მოვიცელო... (ავაჯება). ზეგ ვადამინადეთ? ძალიან კარგი! მეც ზეგამდი მოვიციდი, დავეღებო ასე და ვიქნები... ევლარაფერი შემძრავს... (წამოხტება). არა, მე თქვენ გკითხავთ, ერთი მიძანეთ, ღვთის გულისათვის: უნდა შევიტანო ხელა ბანკში, თუ არა, ის ონგერი სარგებელი?.. ან ეგება გგონიათ, რომ გენუმრებთ?
ფერადისა. მოწყალო ბატონო,

მეტად ვათამამდენ. რისთვის სთესავენ ჩვენს ბაწია საზოგადოებაში სიძულვილს და აერცვლებენ სხვადასხვა უცნაურ და ჩრქიან ხმას? წინაფქტობისა გული შესტიოდეთ ამ ქვეყნისათვის, რომლის პურითა და წყლით იკვებებიან...
 ჩვენმა თავდა-აზნაურობამ თავი იჩინა და ამ გზობით დამტკიცა, რომ კეთილის საქმისათვის გული შესტიკვავ. ვერ შევაშინა იგი ვერც მანძილმა, ვერც ავღარმა, ვერც ხარჯმა და ვერც უსაზლობამ. დედა-ბულიანად მოაწყდნენ სიღნაღს, რომ ვაი-გეს, რა აზრით იმართება ბალი და წარმოადგენა! მამ მარტო „ნუნუს“ სმის შნო არა ჰქონიათ, როგორც უკიქინა მათ „იეგრაში“! ბარაქა და ქება სიღნაღის თავდა-აზნაურთ. სასიამოვნო სანახავი იყო ზოგიერთ მათგანის ნამდელი ქართული ჩაქმადანურე. რა მშვენიერად უხდებოდეთ ქალებს ქართულ სახელოებანი, უუნაგიო-უტურნითო კაბები და ყვავილ-კაცებს ქულაჯები! რათ ულალატეს ქართველებმა ამ მშვენიერს ტან-საცმელს? ნუ თუ სიძვირისა და არა „მოდის“ გამო!

ახუნტ

უცხოეთი

ინგლისი. კონსერვატორების დასი ინგლისში აქამდე ძლიერი იყო სხვათა შორის იმითიც, რომ ლიბერალთა დასს მოსწყდა ერთი ნაწილი დეპუტატებისა, ესრედ წოდებული უნიონისტები, რომელთაც არ შეიწყნარეს გლასტონის აზრი ირლანდიის თვით-მმართველობის შესახებ და მიემხნენ კონსერვატორებს. ახლა-კი კონსერვატორებსა და უნიონისტებს შორის უსიამოვნობა ჩამოვარდა და, ვინ იცის, იქნება ეს უსიამოვნება განხეთქილებადაც ვადიქცეს და იმათი კავშირი სრულიად დაირღვეს. აი საქმე როგორ იყო: უნიონისტის ჯონ-

გთხოვთ ნუ ჰყვირით! ბოსელში ნუკი გგონიათ თქვენი თავი!
გვრდის. მე ბოსელს არ გეკითხებთ, თქვენ ის მიძანეთ: უნდა შევიტანო, თუ არა, ხელ ფული?
ფერადისა. თქვენ არ გცოდნიათ, თუ როგორ უნდა ვქიროს კაცს თავი მართებულად, მეტადრე ქალთან.
გვრდის მშვიდილი. ვინ მოგახსენათ? დიდაც ვიცი!
ფერადისა. არა, არ იცი! ბრიყვი და უზრდელი ბძანებულობით! რიგინი კაცი თავის დღეში არ იკადრებს ქალთან თქვენიებურად ლაპარაკს!
გვრდის. დიდა, ძალიან დიდი საქმე მომზარა, თქვენმა შვემ! მაშ როგორ მიძანებთ თქვენთან ლაპარაკს? ფრანსიულს ხომ არ ინებებთ? (გულთხობს და უქვევს ენას). მადამ, ემ ვუპრი... რა შედინგერი ვარ, რომ ფულს არ მაძლეეთ... ან, პარდონ, რომ შეგაწუხებთ! რა მშვენიერი დარია დღეს! ეს შეგებო რა ნაირად ვიხდებთ, რა ნაირად ჰშენის თქვენს სახეს! (ასრიალებს ფუჭებს).
ფერადისა. ვერაფერი ტკუა და ზრდილობაა, თქვენმა შვემ!
 გრ. ვილსონი
 (დასასრული იქნება)

ბრაიტის სიკვდილამდე კონსერვატორებმა ერთ სვეტს არჩვენებზე დიდი შემწეობა აღმოაჩინეს უნიონის ტებს და თავიანთი დახმარებით გამარჯვება უნიონისტიკის კანდიდატს დაუნარჩუნეს. სამაგიეროდ უნიონისტიკმა ალუტქეს კონსერვატორებს, რომ, თუ შემდეგ კერძო არჩევანი მოხდა, თქვენს კანდიდატს გავამარჯვებინებთ. მართლაც მალე განთავისუფლდა ალაგი დეტუტატის ჯონ-ბრაიტისა. კონსერვატორები დაფიცურდნენ და ძლიერი კანდიდატი გამოიყენეს, სახელდობრ ლორდი რანდოლფ ჩერჩილი. უნიონისტიკმა ბირმინგამის დეტუტატის ადგილი თავად მოინდომეს: ჯონ-ბრაიტის ალაგი ისევ ჩვენს კაცს უნდა ეჭიროს, ვერ დაეთმო ბოლო, და თავიანთი მხრით ჯონ-ბრაიტის შვილი გამოიყენეს კანდიდატად. ატყდა აჯალ-მყალი. საქმე იქამდე მივიდა, რომ ბალფორი ჩაერია ამ საქმეში და კრეტადონად დააწმინა განახლებული კონსერვატორები: თუ თქვენ ერთმანეთში უსიამოვნებას გამოიკვლიებთ, უთხრა კონსერვატორებსა და უნიონისტიკებს ბალფორმა: მაგ ალაგს სრულიად დაპყრობათ და გლადსტონების კანდიდატი გაიმარჯვებსო. კონსერვატორებმა ისევ დათმო ბრაიტისა და ჯონ-ბრაიტის შვილს, უნიონისტიკს ალბერტს შეაძლევინეს გამარჯვება. მაგრამ გათავდა თუ არა არჩევანები, კონსერვატორებმა გამომავარჯევს უნიონისტიკის საქციელი. ჩერჩილმა ჩემბერლენს მისწერა ამ საგანზე წერილი და პირდაპირ იმას დააბრალა უნიონისტიკის ყოფი-ცქევა. ჩემბერლენმა სკადა თავის გამართლებას და პასუხი მისწერა ჩერჩილს, მაგრამ ამ წერილით თავი მაინც ვერ გაიმართლა, რაულენდის ამბობს, რომ ბოლოს ამ უსიამოვნო ისტორიიდან დამტკიცდა: 1) რომ უნიონისტიკმა და კონსერვატორებმა პირდაპირ შეეკარით და ორსავე ჩერჩილი უნდა გამოგვეყვანა კანდიდატად, 2) რომ უნიონისტიკმა დაარღვიეს ეს პირობა და 3) რომ ხმარებულ იქმნა უმართებულო ხლართი და ხრიკები, რათა ჩერჩილისთვის ხელი შეეშალათ და უარი ეთქვივნებინათ კანდიდატობაზეო.

საშრანბანი. რევოლიუციის ასის წლის იუბილეის გამო ერთს ფრანგულს ჟურნალს გამოუჩვენებინა და დაუბრუნებინა ერთმანეთისათვის ციფრები იმისი, რაც იყო ასის წლის წინად და რაც არის დღეს. სახელმწიფო ხარჯსა და შემოსავალს, მაგალითად, ძლიერ უმატნია: 1789 წ. შემოსავალი ჰქონდა სახელმწიფოს 691 მილიონ ფრანკზე ცოტა მეტი; 1889 წელს კი აქვს 3,011 მილიონი უფრო საყურადღებოა, საიდან რა შემოსილილია სახელმწიფოს მაშინ და ეხლა: 1789 წელს 363 მილიონი შემოსილილი ხარჯის მოკრეფით, ასის წლის შემდეგ ამ გზით შემოსილი მხოლოდ 444 მილიონი. ესრედ წოდებულ არა პირდაპირს ხარჯის მოკრეფით მაშინ შესილილია სახელმწიფოს სულ 240 მილიონი, ეხლა-კი 843 მილიონი შემოსავალი აქვს ამ წყაროდამ. ასის წლის განმავლობაში დიდად უმატნია საზოგადოდ ერთს სიმდიდრეს და ამ მატებასთან ერთად მოჭამებია, რასაკვირველია, ხალხს სახელმწიფო ხარჯიც. ასის წლის წინად მოძრავი ქონება საფრანგეთისა

ლირებულა სულ 200-300 მილიონი ფრანკი, ეხლა-კი ღირს 70-80 მილიარდი. მამულის შემოსავალი წინად ყოფილა 1 მილიარდი და 400 მილიონი, ეხლა-კი 2 მილიარდი და 600 მილიონია. სულ ერთს ჰქონდა შემოსავალი წელიწადში რევოლიუციის დროს 3-5 მილიარდი, ეხლა-კი აქვს 30-35 მილიარდი. ადგილ-მამულის ფასაც ძირედ უმატნია, უმატნია თითქმის ერთი-ორად. წარსულ საუკუნეში უთესნათ 4 მილიონი დღიური, ეხლა-კი სთესვენ 7 მილიონს. მაშინ მოჭყავდათ დღიურზე 7-8 კოდი პური, ეხლა-კი მოჭყავთ დღიურზე 15-16 კოდი. პურის ფასს-კი ამ ასის წლის განმავლობაში არც მოჭამებია, არც დაჭკლებია, ახუ, სწორედ რომ სთქვას კაცმა, უფრო დაჭკლებია, ვიდრე მოჭამებია. სიარული ეტლით მაშინ უფრო იაფი ყოფილა, ვიდრე ეხლა. თეატრში სიარულიც მაშინ უფრო იაფად თურმე ჯდებოდა, ვიდრე ეხლა.

რაიცა შეეხება მცხოვრებთა რაოდენობას, ჟურნალს მოჭყავს ამ საგნის შესახებ ფრიად საყურადღებო ციფრები. საზოგადოდ ხალხის რაოდენობას ძლიერ უმატნია: სკა წინად ასი ყოფილა, ეხლა ას-ორმოცია. მაშინ მცხოვრებთა რიცხვი იყო 27 მილიონი, დღეს 38 მილიონია. პარიჟში წარსულ საუკუნეში ირიცხებოდა 600,000 მცხოვრები, ეხლა-კი ორ მილიონ-ნახევარია. ასე გამარჯვებულა რიცხვი მცხოვრებთა სხვა ქალაქებშიაც, ლიონსა, მარსელში და სხვ.

წერილი ამბები

პარიჟის ლუვრის „pavilion de Flore“-ში დიდს ამბით დაუარსებათ რეკლამებიანი მუსეუმი. ამ მუსეუმიას თურმე თავ-მოყრილი ყველა საგანია, რაც-კი დაშინას 1789 წლის ამბებს მოაგანებს. მუსეუმი გამართულია არა მთავრობის მიერ, არამედ „საფრანგეთის რეკლამების საზოგადოების“-ით, რამედე შესდგას ამ რამდენიმე წლის წინად გაჩნდა, აქინდელის რესპუბლიკის პრეზიდენტის, თავმჯდომარეობით. მუსეუმი 6,000-მდე შეკრებული სურათები, საბუთის ქაღალდები, ნახეჭები, სელთ-ნახეჭები და სხვანაირი. სურათები მეფე ლიუდვიკი მე-XVI-დგან იქცა და თან მოსდევს სურათები ყველა წარსულებულთა გაცნა, რომელთა-გი პირველის იმპერიათ დასასრულსა და რეკლამების შემთხვევათა მთავრობის მიერ დას-ტავით თავ-მოჭრადს აკადემიკოსს ხალხის, ტელეფონის აბატის ტანისამოსში, მარატის სახანჯელს თასსში, ცისეში დასატელის შარფოტა გორდეს, ოც-დასუთის წლის რამდენიმეს, სენ-ჟიუსტს, კამილ დემულენს, დანტონს თავისი ჯანთურთ და სს. არის კიდევ 850 სურათი მაშინდელთა მცხოვრებთა, თავიდან იგუბამდე აღებული, ამ დროინდელისაგე ტანისამოსით.

— შეერთებულს შტატებში სულ 57,346 ფოსტა, ინვალისში—17,587, გერმანიაში—17,347, საფრანგეთში—7,296. ამრავის ფოსტის წარსულს წელს 3,570 მილიონ წერილზე მეტი დაურავება, ინვალისის—2,279, გერმანიისს—1,716, საფრანგეთისს—1,400. ორთა შუა რიცხვით რომ გახვარბოთ, თითო მცხოვრებზე ამრავალია მოდის 71 წერილი, ინვალის-

ში—61, გერმანიაში—41 და საფრანგეთში—37.

— ვენაში დაუარსებათ ასელი საქველ-მოქმედო საზოგადოება, რომელსაც ასრად აქვს დაბობა და სულ-მოკლე ქარწინებას სულა შეუწყოს და მხარი მისცეს. ამ საზოგადოების სათავეში ვენის არისტოკრატია სდგას და კალაქ უგისნის დაბობს ქალებს ქმრები მოუძებნას, სულ მოკლეებს ქალებს—ცლეუბი, სხლის გამართვას დახმარას, მისთვისეა შეწიოს, ასლად დაქორწილებულთადგილი უმოწყოს და სხვანი და სხვანი.

— გაზეთი «Italie» მოყთს-რობს თავისს მკითხველებს, რომ, როგორც სმა დადის, სურბიას სასლაგადსა მეფეს აღუქსანდრეს გერმანულბა ძალიანს სძულს და ეს სიმულაბა დღითადდე უფრო და უფრო იქნის თავსა. აღუქსანდრეს გერმანულბა ექვადფერი სძვს, და არამე თუ თითონ კანტის არა სძვას ამ ენაზე, სხვებსაც ნებას არ აძლევს—ჩემთან ყოფენასს გერმანულბად სუ ჭლანპარავბათ. მაგალითებ, სა ამ სიმულაბს მეფისას გერმანულბათა მიმართ როგორ უქნას თავი: მეფის სურვილისამებრ, სხსსლუში მიუყვანათ მეშტის სიმეფო ფარტოვრები აღუქსანდრეს სურათის სასლაგად. ფარტოვრთას როგორც წამოსდგენასა და მეფისათვის რაღაც უთქვამს გერმანულბად. ასლადსა მეფეს, უფრო მოუყვანს თუ არა ამ მოძულეებულს ენისათვის, მიუმართავს თავისს აღუჭარტოსათვის და უთქვამს: უბადვეთ ამ ბატონს, რომ თუ სურბიულად არ შეუძლიან დახმარაკი, მხოლოდ ფრანგულს ენაზე მეღანპარავბათ.

დებეშა

22 აპრილი

ხტამბოლი. გუშინ მუმელ სობნებმა, რიცხვით სუთამა, დიდი მანიფესტაცია მოახდინეს და არაზა მინათეს ქიმილ-თაშას; არაზაში მოხსენებულბა, რომ მუმის მარაში ქურთებმა ნამუსი ახადეს ერთს ახლავზა ალბანელს ქალს მშობლების თვალ-წინ და ეს ქალი ქურთებმა კიდევაც დასწესო. ეგ სობნები მანიფესტაციის დროს ხმა-მალა გაიძახოდნენ, რომ მთავრობამ ათხოვოს ყურადღება ამ ბარბაროსულს ამბავს, თორემ რუსეთის მართებლობას ეთობენ ჩვენი მარა თავის სამელობელს შეუერთოსო.

ბოლბადი. აქ მოვილა პოლიკოვნიკი სიმონოვიჩი, მარშალი ნატალია დელოფლისა.

ხმა გავრცელდა, ვითომ მილიანი აპირობს ჩამოსვლას. ამ ამბავმა ცუდი შთაბეჭდილება მოახდინა.

რამი. ასაბიდან ჩამოვილა გრავანტონელის შიკრიკი, რომელმაც ნამ დილი ამბავი მოიტანა, რომ ნეგუსი მოუკლავთ 12-ს მარტისას დერვიშებთან ომში. მეფე აზოა, ნეგუსად გამოქცადებული, მიდის ალუაში. ანტონელი მეფეს თან ახლავს.

ამბერპური. დღეს ჩამოვილა პრინცი პაკიტო-არისუგავა.

„Гражданинъ“-ი იუწყება, რომ გუშინ-წინ სალაშოს ავად გამხდარა შინაგან საქმეთა მინისტრი. ექიმმა შეამოწმა, რომ მინისტრს ფლტებბის ანთება მოსვლია, დღეს მოსკოვიდან ჩამოლა პროფესორი ზანარინი. პროფესორის აზრით მინისტრი

მომიდ არის ავად, ხოლო შიში-კი არ არისო. დღეს გრაფი უყეთ არისო.

ბამო. აქ ჩამოვიდნენ სპარსეთის მინისტრები, რომელნიც უნდა ეხლან სპარსეთის შაჰს. მინისტრები აქ აპირობენ დარჩენას ამ თთვის 24-მდე და 24 ს სალამოს გავმზავრებინ ტფილისს, სადაც მოვლენ დილით აპირობის 25-ს.

პეტრბურგის ბირება, 21 აპრილი.

	მომიდრეკი	მომიდრეკი	მომიდრეკი
	მან. გ.	მან. გ.	მან. გ.
სუთ-მანთიანი ოქრო	7 1/2	—	—
ტამოუნის ეუმონბი	—	—	149 1/2
მანთიანი ვერცხლის ფული	1 13	—	—
5% პირველის შინაგანის სესის მომგები	269 1/2	—	—
— მეორისა	242 1/2	—	—
გორავბობის ფერცელნი	98	—	—
ტფილისის ხანისა	98	—	—
ქუთაისის ხანისა	98	—	—
ტფილისის საურო-ერთო ნდობის საზოგადოებისა	—	—	84 1/2

საბოლოდარო ცნობანი

ქრისტეს აქედ ჩემო (1889) წელიწადია. ქვეყნის შემნიდან 7397.

მეფე ინი დიქტიონი მე-14, ამისი ქორონიკონი—უბა—481 წელი. დაიწყო 1408 წ. და თავდება 1940 წ.

ახალი ინი დიქტიონი მე-4, ამისი ქორონიკონი მე-45 წელიწადია. დაიწყო 1844 წ. და თავდება 2376 წ.

1889 წლის ზედ-ნადგობა—6.

აპრილი 30 დღით არის.

23 დდე გვირა. წმ. დიდის მოწამისა გიორგისა. კათოლ. გიორგისავე, სომეხ. მონლილის გიორგის დეობა. მაჰმად. მე-5 რიცხვი თთვის რამაზანისა, 1306 წ. ჰეფრისა.—დაარსდა კავკასიის საცენზურო კომიტეტი, 1849 წ.—ქეშმარიტი შუადღე 11—57. ტფილისში მზე ამოდის 4—51, ჩადის 7—2. მთავრე 5 დღისაა.

24 დდე ორმაბათი. წმ. მოწ. საბა სტრატელატისა. კათოლ. წმ. ფადგისა. მაჰმად. მე-6 რიცხვი თთვის რამაზანისა, 1306 წ. ჰეფრისა.—ქეშმარიტი შუადღე 11—56. ტფილისში მზე ამოდის 4—50, ჩადის 7—3. მთავრე 6 დღისაა.

25 დდე სამამბათი. წმ. მოციქულისა და მანრობელის მარკონისა. კათოლ. წმ. მარკონისავე. მაჰმად. მე-7 რიცხვი თთვის რამაზანისა, 1306 წ. ჰეფრისა.—ქეშმარიტი შუადღე 11—56. ტფილისში მზე ამოდის 4—49, ჩადის 7—4. მთავრე 7 დღისაა.

გამოსახლები ცნობანი

ნინრი

16 აპრილიდან 1 მისამდე.

თერთი პური რუსული 1 კორ. . . 5 კაპ.

პური 1-ის სარისსის. . . 3 1/2

„ 2 „ 3 „ 40

თომის წითელი პური 1-ის სარის. 5 „

„ 2- „ 4 „

„ 3- „ 4 „

1-ის სარისსისა . . . 4 „

მე-3 — . . . 4 „

მრახის ხარტი 1-დის სარისსისა. 9 „

„ 2 „ 8 „

სუკი . . . 16 „

ცხვრის ხარტი 1-დის სარისსისა. 12 „

ლორის ხარტი . . . „

„ 2 „ „

განცხალბანი

უადამხედეალი კომიტეტი ტფილისის სათავადა-ანაშხრო ბანისა იუწყებს ბ-ნთ დამფუძნებელ წევრთა და წევრთ მსესხებელთ, რომ ბანკის წესდების მე-82 §-ის ძალით 1889 წლის 5 მაისს, დილის 10 საათხად, დანიშნულია საამტო. კრება წამოა წმინდა არწრუნისუელს სახელში, სასახლის ქუჩაზედ. კრებაშ უნდა განიხილოს და დაამტკიცოს შემდეგი საგნები:

- 1) ანგარიში ბანკის მოქმედების 1888 წლის განმავლობაში;
- 2) მოხსენება ბანკის მართველობისა საგანაუდო ხარჯთა ადრეტვხვედ 1889 წლისათვის;
- 3) მოხსენება მმართველობისა და ზედამხედეელ კომიტეტისა იმის თაობაზედ, თუ როგორ განაწილდეს საყოველთაო საჭიროებისათვის 35% წმინდა მოგებისა;
- 4) მოხსენება იმის შესახებ, თუ როგორ შეიცვალოს 1-ლი §-ი ბანკის წესდებისა;
- 5) არჩევანი მმართველობის ერთის წევრისა, ნაცვლად თ. ი. გ. მარბლისა, და დამფუძნებელ კომისიის ორის წევრისა, ნაცვლად ანტონ ნიკოლოპონის ძის ფურცელაძისა და თ. გიორგი სარდიონის ძის ციკაშვილისა,—რომელნიც რიგისამებრ ანებებენ თავს სამსახურს. (5—3)

ЧАСЫ БРИЛ. ВЕЩИ

И. БИБУРОВЪ

Специальность

ЮВЕЛИРЪ

Гравирование

Эмалирование

სასახლის ქუჩაზედ, სათავადა-ანაშხრო ბანკის ქარავანლაში. (10—4)

წერეთ-საწყობში

(Дворцовая ул., Караванъ Са-райъ Земельн. Банка, № 109, 110)

ისეილება ყოველ გვარი წიგნები, რაც დღემდის დაბეჭდილა ქართულს ენაზე და ვასასყიდლ კიდევ მოიპო-ვება, და გარდა ამისა ახლად შექმნი-ლი წიგნები:

ქართული გრაბატეა, შედ- მან. კაპ.

კენილი არ. ჟუთათელამე- სავან ,, 40

ახალი ლამბარი „მოსკოლი“.

მიუხედავად მკითხველთა ყურადღებას ამ საუკეთესო ლამბარს, რომლით ვაჭრობა მოქალაქე რუსეთისათვის ჩვენი გვაქვს მონდობილი, და ამასთანავე დაგეგმილი ჩვენთა ბ-ნ მიედგევ-მუშტარათა საუწყებლად, რომ წერსლ ჩვენი საინარამბო საწ-ყობი ნიშნი-ნომროსლში კალიან გავლენული და გაფართოებული იქმნება.

ნარდოდ სამაზარო საწყობი

ღამპრებისა და ღამპრის სხვა-და-სხვა მოწუბობილობისა, ბოგემიისა და ინგლისის ბროლის მინანქრებიანი ჭურჭელი და სხ.

საკვაჭრო სანსლი

დ. ვრილბერგისა და აშ.

მოსკოკო: ლუბანკას, ვარსონოფის შესახვევში, მალცევის ახს. სახლში.

ნიუიუგოროდის ანამუკა: „ცარსკი“ ქუჩაზედ, საუთარს სახლში, ნუმიოვის სასტუმროს პირდაპირ. (3—1)